

El temps que corre

Teresa i Teresa

Joan F. Mira

No ha de patir el lector si escric dos articles seguits parlant de sants, i de santes, un sobre Josep de Calassanç i un altre sobre Teresa d'Àvila i Teresa de Calcuta. Els sants, si bé es mira, o almenys alguns sants, són exemples insignes dels límits de l'experiència de viure. Com els herois de la tragèdia grega, com els personatges de Shakespeare o de Dostoievski. La diferència respecte a les creacions literàries és que les vides dels sants són vides reals, i el seu dolor i la seua glòria també ho són. Com ara el drama terrible de la mare Teresa, que la publicació de les seues cartes ha descobert fa poques setmanes. Pobra senyora, venerada com a emblema suprem de la fe i de l'amor, i patint horriblement per dins, per manca de l'una cosa i de l'altra. En els seus papers, ara ja públics, escriu coses terribles. L'amor de Déu, que se suposa tan reconfortant, i que ella transformà en amor als més pobres i dissortats de la terra, dins seu no el veu enlloc. Ella viu per als altres, però se sent abandonada, eixuta i sola: "Quant a mi, el silenci i la buidor és tan gran... que mire i no veig,... escolte i no sent." Prega, i no experimenta res, absolutament res, i així un any i un altre any, gairebé tota la vida: "Senyor, Déu meu, qui sóc jo perquè m'abandones? ... Cride, m'aferre, desitge, i no hi ha Ningú que responga, ningú a Qui em puga aferrar. No, Ningú. Sola." (Traduccions meues de l'anglès esquemàtic dels seus textos.) I a l'altre extrem del món, quatre segles abans, la Teresa de la qual prengué el nom i l'impuls místic, escrivia també la seua experiència interior. Amb frases com aquestes: "Estando así el alma buscando a Dios, siente con un deleite grandísimo y suave casi desfallecer toda con una manera de desmayo que le va faltando el huelgo y todas las fuerzas corporales... Porque toda la fuerza exterior se pierde y se aumenta en las de el alma para mejor poder gozar de su gloria. El deleite exterior que se siente es grande y muy conocido." En el llibre de la seua vida, autobiografia deliciosa i per a mi una peça il·lustre de prosa literària, Teresa d'Àvila, dita de Jesús, no estalvia l'expressió del seu repetit *deleite*, del grandíssim plaer interior i exterior, de l'esperit, del cor i fins i tot del cos, que li produeix la presència divina, immediata, indubtable, evident i claríssima. Així, direu, la fe i les obres que en deriven no tenen tant de mèrit. No ho sé.

On tenen un mèrit heroic és en la tràgica Teresa d'Albània, dita de Calcuta, que arriba a escriure això: "On és la meua Fe? Fins allà dins en el més profund, no hi ha res més que buidor i foscor. Déu meu, com és de dolorós aquest dolor desconegut. No tinc cap Fe... No gose expressar les paraules i pensaments que s'acumulen en el meu cor i que em fan patir una agonia indescriptible. ... Si hi ha un Déu -per favor, perdona'm-, quan intente elevar els meus pensaments al cel, només hi trobe una buidor tan evident que els mateixos pensaments em tornen com ganivets esmolats..." És un text absolutament terrible, impressionant: el silenci de Déu, un

silenci tan profund que equival a una absència, un dolor que no es pot expressar. No sé què devia pensar la pobra dona a Calcuta si llegia, en la vida de la seua antecessora, imatges com aquesta: "Coge el Señor el alma, digamos ahora, a la manera que las nubes cogen los vapores de la tierra, y levántala toda ella...y sube la nube al cielo y llévala consigo, y comiéndala a mostrar cosas del reino que le tiene aparejado. ... En estos arrobamientos parece no anima el alma en el cuerpo, y así se siente muy sentido faltar de él el calor natural; vase enfriando, aunque con grandísima suavidad y deleite... Viene un ímpetu tan acelerado y fuerte, que veis y sentís levantarse esta nube o esta águila caudalosa y cogeros con sus alas." La grandíssima suavitat i delit, pujar al cel com un núvol o una àguila, el plaer infinit. I l'altra Teresa que, per concloure, escriu al seu confessor: "Digueu-me, Pare, per què hi ha tant de dolor i de foscor en la meua ànima?" Ara mateix, allà dalt entre els núvols del cel, quan es troben Teresa i Teresa, de què deuen parlar i com s'expliquen la vida l'una a l'altra?

"No sé què devia pensar la pobra dona a Calcuta si llegia, en la vida de la seua antecessora, imatges com aquesta: 'Coge el Señor el alma, digamos ahora, a la manera que las nubes cogen los vapores de la tierra, y levántala toda ella...y sube la nube al cielo y llévala consigo, y comiéndala a mostrar cosas del reino que le tiene aparejado'"